

**Podsumowanie obserwacji przebiegu egzaminów zewnętrznych
sesja egzaminacyjna 2019
- raport**

Funkcję obserwatorów w sesji egzaminacyjnej 2019, podobnie jak w latach ubiegłych, pełnili przedstawiciele różnych instytucji związanych z edukacją, którzy zostali upoważnieni przez Dyrektora OKE w Poznaniu.

W roku 2019 przeprowadzono 88 obserwacji egzaminu gimnazjalnego w trzech województwach Okręgu. W tabeli 1. przedstawiono liczbę planowanych oraz przeprowadzonych obserwacji w gimnazjach z podziałem na województwa i zakres egzaminu, a w tabeli 2. – liczbę obserwacji dodatkowo w podziale na języki obce nowożytnie.

Tabela 1. Planowane i przeprowadzone obserwacje egzaminu gimnazjalnego

Województwo	Planowane obserwacje						Przeprowadzone obserwacje ¹						Liczba (%) szkół objętych obserwacjami*					
	GHH	GHP	GMP	GMM	GJONP	GJONR	GHH	GHP	GMP	GMM	GJONP	GJONR	GHH	GHP	GMP	GMM	GJONP	GJONR
lubuskie	4	3	5	4	2	0	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1	1	0
wielkopolskie	31	36	24	30	24	25	11	12	8	15	8	9	11	12	8	15	8	9
zachodniopomorskie	14	7	13	9	12	4	4	3	3	4	6	2	4	3	3	4	6	2
	49	46	42	43	38	29	15	16	11	20	15	11	15	16	11	20	15	11

* procent szkół objętych obserwacjami obliczono w stosunku do wszystkich szkół w województwach (lubuskie – 168, wielkopolskie – 636, zachodniopomorskie – 290) i Okręgu (1094).

Tabela 2. Liczba obserwacji egzaminu gimnazjalnego z uwzględnieniem części językowej

Województwo	Język angielski				Język niemiecki			
	GAP*	Liczba (%) szkół objętych obserwacjami**	GAR	Liczba (%) szkół objętych obserwacjami	GNP	Liczba (%) szkół objętych obserwacjami	GNR	Liczba (%) szkół objętych obserwacjami
lubuskie	1	1 (0,6)	0	0 (0,0)	0	0 (0,0)	0	0 (0,0)
wielkopolskie	6	6 (1,0)	8	8 (1,3)	2	2 (0,5)	1	1 (0,6)
zachodniopomorskie	4	4 (1,4)	2	2 (0,7)	2	2 (0,9)	0	0 (0,0)
	11	11 (1,0)	10	10 (1,0)	4	4 (0,5)	1	1 (0,2)

* GAP – język angielski (poziom podstawowy), GAR – język angielski (poziom rozszerzony), GNP – język niemiecki (poziom podstawowy), GNR – język niemiecki (poziom rozszerzony).

** procent szkół objętych obserwacjami obliczono w stosunku do wszystkich szkół w województwach, w których przeprowadzono egzamin z danego poziomu języka obcego nowożytnego (lubuskie: GAP – 161, GAR – 149, GNP – 138, GNR – 114; wielkopolskie GAP – 629, GAR – 620, GNP – 417, GNR – 169; zachodniopomorskie GAP – 281, GAR – 272, GNP – 223, GNR – 133).

¹ Różnica w liczbie przeprowadzonych a zaplanowanych obserwacji wynika z oddelegowania pracowników jednostek (Kuratoria Oświaty, Ośrodki Doskonalenia Nauczycieli) do realizacji innych zadań związanych z przeprowadzanymi egzaminami.

W tabeli 3. przedstawiono liczbę obserwatorów, którzy przeprowadzili obserwacje egzaminu gimnazjalnego, w podziale na jednostki rekomendujące do pełnienia funkcji obserwatora.

Tabela 3. Jednostki, których pracownicy przeprowadzili obserwacje przebiegu egzaminu gimnazjalnego w sesji 2019

Województwo	Liczba obserwatorów*			
	Kuratorium oświaty	ODN/CDN/PODN	uczelnie/ szkoły	JST
lubuskie	-	-	-	1
wielkopolskie	-	4	12	17
zachodniopomorskie	1	5	4	1
	1	9	16	19

*obserwator obserwował przebieg co najmniej jednej części egzaminu.

W roku 2019 przeprowadzono 103 obserwacje egzaminu ósmoklasisty w trzech województwach Okręgu. W tabeli 4. przedstawiono liczbę planowanych oraz przeprowadzonych obserwacji w szkołach podstawowych z podziałem na województwa i przedmioty, a w tabeli 5. – liczbę obserwacji dodatkowo w podziale na języki obce nowożytny.

Tabela 4. Planowane i przeprowadzone obserwacje egzaminu ósmoklasisty

Województwo	Planowane obserwacje			Przeprowadzone obserwacje ²			Liczba (%) szkół objętych obserwacjami**		
	OPOP*	OMAP	OJON	OPOP	OMAP	OJON	OPOP	OMAP	OJON
lubuskie	12	9	5	0	1	0	0 (0,0)	1 (0,3)	0 (0,0)
wielkopolskie	56	47	35	30	25	17	30 (2,7)	25 (2,2)	17 (1,5)
zachodniopomorskie	25	30	19	11	8	11	11 (2,3)	8 (1,7)	11 (2,3)
	93	86	59	41	34	28	41 (2,2)	34 (1,8)	28 (1,5)

* OPOP – język polski, OMAP - matematyka, OJON – język obcy nowożytny

** procent szkół objętych obserwacjami obliczono w stosunku do wszystkich szkół w województwach (lubuskie – 297, wielkopolskie – 1118, zachodniopomorskie – 478) i Okręgu (1893).

² Różnica w liczbie przeprowadzonych a zaplanowanych obserwacji wynika z oddelegowania pracowników jednostek (Kuratoria Oświaty, Ośrodki Doskonalenia Nauczycieli) do realizacji innych zadań związanych z przeprowadzanymi egzaminami.

Tabela 5. Liczba obserwacji egzaminu ósmoklasisty z uwzględnieniem części językowej

	Język angielski		Język niemiecki		Język hiszpański	
	OJAP*	Liczba (%) szkół objętych obserwacjami**	OJNP	Liczba (%) szkół objętych obserwacjami**	OJHP	Liczba (%) szkół objętych obserwacjami**
lubuskie	0	0 (0,0)	0	0 (0,0)	0	-
wielkopolskie	15	15 (1,4)	2	2 (0,6)	0	0 (0,0)
zachodniopomorskie	9	9 (2,0)	1	1 (0,4)	1	1 (100,0)
	24	24 (1,3)	3	3 (0,4)	1	1 (11,1)

* OJAP – język angielski, OJNP – język niemiecki, OJHP – język hiszpański,

** procent szkół objętych obserwacjami obliczono w stosunku do wszystkich szkół w województwach, w których przeprowadzono egzamin z danego języka obcego nowożytnego (lubuskie: OJAP – 268, OJNP – 202, OJHP – 0; wielkopolskie: OJAP – 1086, OJNP – 321, OJHP – 8; zachodniopomorskie: OJAP – 455, OJNP – 261, OJHP – 1).

W tabeli 6. przedstawiono liczbę obserwatorów, którzy przeprowadzili obserwacje egzaminu ósmoklasisty, w podziale na jednostki rekomendujące do pełnienia funkcji obserwatora.

Tabela 6. Jednostki, których pracownicy przeprowadzili obserwacje przebiegu egzaminu ósmoklasisty w sesji 2019.

Województwo	Liczba obserwatorów*			
	Kuratorium oświaty	ODN/CDN/PODN	uczelnie/ szkoły	JST
lubuskie	-	1	-	-
wielkopolskie	-	5	16	27
zachodniopomorskie	-	2	6	7
	0	8	22	34

*obserwator obserwował przebieg co najmniej jednej części egzaminu.

W roku 2019 przeprowadzono 64 obserwacje egzaminu maturalnego w trzech województwach Okręgu. W tabeli 7. przedstawiono liczbę planowanych oraz przeprowadzonych obserwacji w gimnazjach z podziałem na województwa i części egzaminu, a w tabeli 8. – liczbę obserwacji części ustnej w podziale na języki.

Tabela 7. Planowane i przeprowadzone obserwacje egzaminu maturalnego

Województwo	Planowane obserwacje		Przeprowadzone obserwacje		Liczba (%) szkół objętych obserwacjami*	
	część pisemna	część ustna	część pisemna	część ustna	część pisemna	część ustna
lubuskie	11	3	8	1	7 (4,29)	1 (0,61)
wielkopolskie	50	16	34	5	30 (5,92)	5 (0,99)
zachodniopomorskie	14	7	10	6	10 (3,65)	6 (2,19)
	75	26	52	12	47 (4,98)	12 (1,27)

* procent szkół objętych obserwacjami obliczono w stosunku do wszystkich szkół, w których przeprowadzono egzamin maturalny, w województwach (lubuskie – 163, wielkopolskie – 507, zachodniopomorskie – 274) i Okręgu (944).

Tabela 8. Liczba obserwacji części ustnej egzaminu maturalnego w podziale na języki

Województwo	Liczba obserwacji z uwzględnieniem części językowej					
	język polski	Liczba (%) szkół objętych obserwacjami*	język angielski	Liczba (%) szkół objętych obserwacjami**	język niemiecki	Liczba (%) szkół objętych obserwacjami***
lubuskie	-	-	1	1 (0,7)	-	-
wielkopolskie	4	4 (0,9)	1	1 (0,2)	-	-
zachodniopomorskie	2	2 (0,8)	3	3 (1,2)	1	1 (0,5)
	6	6 (0,7)	5	5 (0,6)	1	1 (0,2)

* procent szkół objętych obserwacjami obliczono w stosunku do wszystkich szkół, w których zdawany był język polski w części ustnej w województwach (lubuskie – 148, wielkopolskie – 466, zachodniopomorskie – 256) i Okręgu (870).

** procent szkół objętych obserwacjami obliczono w stosunku do wszystkich szkół, w których zdawany był język angielski w części ustnej w województwach (lubuskie – 143, wielkopolskie – 463, zachodniopomorskie – 256) i Okręgu (862).

*** procent szkół objętych obserwacjami obliczono w stosunku do wszystkich szkół, w których zdawany był język niemiecki w części ustnej w województwach (lubuskie – 125, wielkopolskie – 313, zachodniopomorskie – 185) i Okręgu (623).

W tabeli 9. podano liczbę obserwatorów, którzy przeprowadzili obserwacje egzaminu maturalnego, w podziale na jednostki rekomendujące do pełnienia funkcji obserwatora.

Tabela 9. Jednostki, których pracownicy przeprowadzili obserwacje przebiegu egzaminu maturalnego w sesji 2019

Województwo	Liczba zgłoszonych obserwatorów*			
	Kuratorium oświaty	ODN/CDN/PODN	uczelnie/ szkoły	JST
lubuskie	5	1	2	-
wielkopolskie	5	4	12	4
zachodniopomorskie	4	6	3	2
	14	11	17	6

* obserwator obserwował przebieg co najmniej jednej części egzaminu

Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie w roku 2019 przeprowadzony został w dwóch sesjach: sesji styczeń-luty oraz sesji czerwiec-lipiec. W tabeli 10. zestawiono dane dotyczące planowanych obserwacji w obydwóch sesjach, a w tabelach 11.-16. – przeprowadzonych obserwacji w podziale na sesje egzaminacyjne i części egzaminu.

Tabela 10. Planowane obserwacje w sesji styczeń-luty i czerwiec-lipiec

Województwo	sesja styczeń-luty		sesja czerwiec-lipiec	
	część pisemna	część praktyczna	część pisemna	część praktyczna
lubuskie	4	16	10	6
wielkopolskie	11	18	27	36
zachodniopomorskie	15	18	14	8
	30	52	51	50

Tabela 11. Przeprowadzone obserwacje – z podziałem na części egzaminu – sesja styczeń-luty

Województwo	Liczba obserwacji		Liczba (%) szkół objętych obserwacjami	
	część pisemna	część praktyczna	część pisemna*	część praktyczna**
lubuskie	2	7	2 (1,7)	7 (6,8)
wielkopolskie	11	14	10 (3,0)	13 (4,1)
zachodniopomorskie	10	13	10 (5,7)	13 (8,1)
	23	34	22 (3,5)	33 (5,7)

*procent ośrodków objętych obserwacjami obliczono w stosunku do wszystkich ośrodków w województwach (lubuskie – 117, wielkopolskie – 334, zachodniopomorskie – 176) i Okręgu, w których zaplanowano egzamin zawodowy w sesji styczeń-luty (627).

** procent ośrodków objętych obserwacjami obliczono w stosunku do wszystkich ośrodków w województwach (lubuskie – 103, wielkopolskie – 315, zachodniopomorskie – 161) i Okręgu, w których zaplanowano egzamin zawodowy w sesji styczeń-luty (579).

Tabela 12. Przeprowadzone obserwacje – z podziałem na części egzaminu – sesja czerwiec-lipiec

Województwo	Liczba obserwacji		Liczba (%) szkół objętych obserwacjami	
	część pisemna	część praktyczna	część pisemna*	część praktyczna**
lubuskie	6	4	6 (4,4)	4 (3,3)
wielkopolskie	14	18	14 (3,7)	14 (3,7)
zachodniopomorskie	9	4	9 (4,5)	4 (2,1)
	29	26	29 (4,1)	22 (3,2)

* procent ośrodków objętych obserwacjami obliczono w stosunku do wszystkich ośrodków w województwach (lubuskie – 135, wielkopolskie – 383, zachodniopomorskie – 198) i Okręgu, w których zaplanowano egzamin zawodowy w sesji czerwiec-lipiec (716).

** procent ośrodków objętych obserwacjami obliczono w stosunku do wszystkich ośrodków w województwach (lubuskie – 121, wielkopolskie – 376, zachodniopomorskie – 187) i Okręgu, w których zaplanowano egzamin zawodowy w sesji czerwiec-lipiec (684).

Tabela 13. Przeprowadzone obserwacje egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w części pisemnej – sesja styczeń-luty

Województwo	sesja styczeń-luty	
	liczba obserwacji	
	karty	elektroniczny
lubuskie	1	1
wielkopolskie	9	2
zachodniopomorskie	7	3
	17	6

Tabela 14. Przeprowadzone obserwacje egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w części pisemnej – sesja czerwiec-lipiec

Województwo	sesja czerwiec-lipiec	
	liczba obserwacji	
	karty	elektroniczny
lubuskie	5	1
wielkopolskie	12	2
zachodniopomorskie	8	1
	25	4

Tabela 15. Przeprowadzone obserwacje egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w części praktycznego w podziale na modele egzaminu – sesja styczeń-luty

Województwo	sesja styczeń-luty			
	liczba obserwacji			
	D	DK	W	WK
lubuskie	4	1	1	1
wielkopolskie	6	4	3	1
zachodniopomorskie	6	1	5	1
	16	6	9	3

Tabela 16. Przeprowadzone obserwacje egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w części praktycznego w podziale na modele egzaminu – sesja czerwiec-lipiec

Województwo	sesja czerwiec-lipiec			
	liczba obserwacji			
	D	DK	W	WK
lubuskie	1	-	3	-
wielkopolskie	7	1	9	1
zachodniopomorskie	2	-	2	-
	10	1	14	1

W tabelach 17. i 18. przedstawiono liczbę obserwatorów, którzy przeprowadzili obserwacje egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, w podziale na jednostki rekomendujące do pełnienia funkcji obserwatora.

Tabela 17. Jednostki, których pracownicy przeprowadzili obserwacje przebiegu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w sesji 2019

Województwo	sesja styczeń-luty	
	Liczba zgłoszonych obserwatorów*	
	Kuratorium oświaty	uczelnie/ szkoły
lubuskie	6	-
wielkopolskie	19	1
zachodniopomorskie	18	-
	43	1

* obserwator obserwował przebieg co najmniej jednej części egzaminu.

Tabela 18. Jednostki, których pracownicy przeprowadzili obserwacje przebiegu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w sesji 2019

Województwo	sesja czerwiec-lipiec			
	Liczba zgłoszonych obserwatorów*			
	Kuratorium oświaty	ODN/CDN/PODN	uczelnie/ szkoły	JST
lubuskie	10	-	-	-
wielkopolskie	12	3	6	1
zachodniopomorskie	10	-	-	-
	32	3	6	1

* obserwator obserwował przebieg co najmniej jednej części egzaminu.

Podsumowanie przeprowadzonych obserwacji

Na podstawie przeprowadzonych obserwacji przebiegu egzaminów zewnętrznych (egzamin gimnazjalny, egzamin maturalny, egzamin zawodowy) można stwierdzić, że:

- w szkołach w których przeprowadzono obserwacje, materiały egzaminacyjne przechowywano w warunkach zapewniających ich ochronę przed nieuprawnionym ujawnieniem;
- w większości szkół rozmieszczenie członków zespołu nadzorującego zapewniało nadzór nad pracą zdających (1 przypadek – egzamin zawodowy, obserwator zwrócił uwagę na niewłaściwe rozmieszczenie członków ZN w sali);

Zdających poinformowano o:

- o zakazie wnoszenia do sali urządzeń telekomunikacyjnych i innych niedozwolonych przyborów;
- obowiązku zapoznania się z instrukcją;
- konieczności sprawdzenia kompletności zestawu egzaminacyjnego;
- sprawdzeniu poprawności numeru PESEL na naklejkach (nieprawidłowości w jednym przypadku – egzamin ósmoklasisty);
- sposobie kodowania arkuszy (nieprawidłowości w jednym przypadku – egzamin gimnazjalny);
- zasadach oddawania arkuszy po zakończeniu pracy (1 przypadek – egzamin maturalny).

Obserwatorzy nie zgłosili uwag dotyczących egzaminu w zakresie:

- samodzielności pracy zdających;
- wnoszenia do sali urządzeń telekomunikacyjnych;
- pracy zespołu nadzorującego – członkowie zespołu nie udzielali wyjaśnień dotyczących zadań egzaminacyjnych, nie komentowali treści zadań, nie rozmawiali oraz nie wykonywali w czasie egzaminu innych czynności nie związanych z przeprowadzaniem egzaminem.

Obserwatorzy, zgłaszając uwagi, stwierdzili, że:

- przed wejściem do sali egzaminacyjnej nie umieszczono listy zdających (2 przypadki – egzamin zawodowy),
- nie sprawdzono dokumentu tożsamości obserwatora (2 przypadki – egzamin ósmoklasisty, 2 przypadki – egzamin maturalny),
- nie wniesiono arkuszy egzaminacyjnych do sali w obecności przedstawiciela zdających (1 przypadki – egzamin maturalny),
- niewykorzystane arkusze egzaminacyjne nie zostały zabezpieczone w kopercie (1 przypadek – egzamin zawodowy),
- nie wyznaczono 5 minut na sprawdzenie poprawności przeniesienia odpowiedzi na kartę odpowiedzi (1 przypadek – egzamin gimnazjalny; 1 przypadek – egzamin ósmoklasisty),

- przed rozpoczęciem egzaminu nie poinformowano zdających o obowiązku zaznaczenia odpowiedzi na karcie odpowiedzi oraz nie poinformowano o dodatkowych 5 minutach na sprawdzenie poprawności przeniesienia odpowiedzi na kartę odpowiedzi (2 przypadki – egzamin ósmoklasisty).

Opracowała:
Anna Sperling